

ZKUŠENOST S AMATÉRSKÝM DIVADLEM JE K NEZAPLACENÍ

Rozhovor s režisérem, pedagogem DAMU a lektorem semináře Dramatická situace Milanem Schejbalem

Je amatérské divadlo jen nezralou sestrou profesionálního divadla?

Určitě ne. Protože si jede po vlastní lajně a má u nás velmi hlubokou tradici. O tom svědčí řada dosud aktivních souborů. Dokonce v Čechách existuje soubor, který je nejdéle hrajícím ochotnickým souborem v Evropě, možná i na světě, ale nejsou o tom moc záznamy, a to je Vysoké nad Jizerou. 250 let nepřetržité činnosti. A vůbec. Taková síť amatérských a ochotnických souborů, kterou Česká republika má, není nikde v Evropě. A je to asi proto, že to ti lidé potřebují. To nikdo nenařídil.

Jakou roli tedy amatérské divadlo v průběhu let neslo?

Ono se to během dob podle mě proměnilo. Když amatéři, ochotníci, hráli z ochoty, měli dost výraznou i funkci edukativní. Zvláště v dobách, kdy národu nebylo nejlépe – za Rakouska-Uherska, za druhé světové války a za bolševika. Vedle oficiálních scén, které měly často velké problémy z politických důvodů, tu byli amatéři, kterým bylo mnohem složitější něco zakázat. Protože to dělali ve svém volném čase a kulturní politika státu spočívala v tom, že hlavně mladým lidem musíme dát prostor a čas, aby vykonávali tzv. kulturně-výchovnou činnost. Postupně se tak vyrekutovala, především na konci 70. a v první polovině 80. let, vlivná část amatérského divadla, která přinášela progresivní inscenační a tematické trendy.

Jaké tendence vykazuje amatérské divadlo dnes?

Přišel rok '89 a vše se změnilo. Ale totálně brutálně. Přestalo se chodit do divadla, protože společensko-politické události byly daleko dramatictější než jakékoli antické drama. Amatérské divadlo muselo znovu najít svou spolkovou a edukativní činnost, aby se z toho našly nějaké soubory, které chtějí hrát o tématech, současnosti a o tom, co je pálí a trápí. Ale to trvalo takových 10 let. Když přišla deziluze, která přijde po každé revoluci, najednou se začalo říkat, že není vše úplně nejlepší. A začala se opět prosazovat ta linie amatérského divadla, která jde po výpovědích, soubory začaly hrát o tom, co je trápí a bolí a začaly se vyjadřovat k politicko-společenskému dění. Je to o světónázoru. Vidíme

to i tady na přehlídce. Znovu chápu tendence dvou linií: edukativního, společenského či měšťanského divadla proti experimentujícímu divadlu v tématech, tedy toho, které se chce vyjádřit ke společnosti.

Znamená to tedy, že existuje určitá souvislost mezi profesionalizací amatérů v 70. letech a dnes?

Nebudu mluvit o performancích, site specific, alternativě. Mluvim o činoherní režii a dramaturgii, kterou na DAMU učím. Když přijdou lidé, kteří mají zkušenost s amatérským divadlem, tak to poznáš. Protože už mají určitou zkušenost, vědí, co si můžou relativně dovolit, ví, co divadlo obnáší. Jsou prostě nohama na zemi a ví, že když člověk chce vyslovit nějaké téma, musí to být přes něco. A ty prostředky musí být zvoleny divadelní, aby to divadlo uneslo. Vypadá to primitivně, ale ta zkušenost je opravdu taková. Generace amatérů 70. let, o které jsme mluvili, která dělala a dělá profesionální divadlo dnes, což je Petr Kracik, J. A. Pitínský, Ivan Rajmont, Miroslav Krobot, Karel Kříž, a spousta dalších lidí, měla s amatérským divadlem něco do činění. Nebo jezdili a učili se od amatérů. Učili je a zároveň učili sebe. A dneska, nemám to sice podchycené statisticky, mají

Jim Cartwright: Dva

STARŠÍ TOMU ROZUMÍ VÍC NEŽ MLADÍ

Rozhovor s představitelem Hostinského Josefem Širhalem

Jim Cartwright napsal hru Two (Dva) v roce 1989. Vy jste však použili současné české reálie.

My jsme přemýšleli nad tím, jestli hru necháme tak, jak vypadala, nebo jestli ji zaktualizujeme. Režisér nás navedl, a všichni jsme se pak domluvili, že pokud bychom ty scény nechali tak, jak byly, někteří diváci by jim dnes už možná ani nerozuměli.

Proč myslíte?

Jsou tam totiž scény, které odpovídaly reáliím roku 1989 a dnešní divák už je zkrátka po těch osmadvaceti letech jiný. Takže jsme se rozhodli například scénu se zpíváním, která byla původně o nějakém televizním seriálu ze 70. let, který tady nikdo nezná, přiblížit divákům skrze televizi Nova, kterou tady zná každý.

Úpravu a aktualizace textu tedy udělal režisér, nebo změny vznikaly v průběhu zkoušení společnými nápady?

U nás se věci dělají celkem hodně demokraticky. To znamená, že režisér navrhuje a domluvíme se na tom. Málokdy se stává, že se na něčem

nedomluvíme, ale pochopitelně režisér má poslední slovo.

Tomáš Hradil, režisér inscenace, je v programu uveden jako host.

Tomáše jsme měli původně půjčeného, ale pracuje s námi již několik let, takže se z půjčeného režiséra stal náš.

Hra je napsaná sice pro velké množství postav, ale jen pro dva herce. Jak vám dvěma funguje souhra na jevišti, jaký spolu máte vztah?

Jsme jenom kamarádi. Začali jsme spolu pracovat před dvěma lety, kdy k nám Radka přišla na alternaci v jiné hře. Padli jsme si do noty.

Záměrně jste tedy vybrali takhle komorní hru?

Tenhle scénář jsem měl v šuplíku asi osm let. A chtěl jsem si to zahrát s někým, kdo to bude chápat. A tohle chápou jenom lidi, kteří mají vlastní děti a jsou už trochu starší a zkušenější. U nás v souboru takových lidí tolik nebylo, zatímco Radka tomu přesně odpovídala.

Hru jste odpremiérovali před rokem.

Kolikrát jste ji od té doby hráli a jaké máte na své pojetí ohlasy?

Pomalu se blížíme k desáté repríze, možná i víc. U tohohle představení je to tak, že když se potká s diváky, kteří mají podobnou zkušenost, pak jsou ohlasy výborné. Někdy se nám u mladšího publika stává, že tomu nerozumí. Starší tomu rozumí víc než mladí.

V představení odehrajete několik postav. Která z nich je vám nejbližší, kterou hrajete nejraději?

Já jsem v principu komediální herec. U charakterní role, jakou je Hostinský, se občas snažím změnit polohu a najít se i v něčem dalším. A u ostatních postav jsem, myslím, našel polohy, kterým rozumím. Jsou ale pochopitelně role, které jsou mi bližší, i takové, které jsou mi vzdálenější. Hůř se mi hraje nějaký sedmdesátiletý děda, protože jsem to nezažil, než nějaké blbnutí, které jsem zažil několikrát. Člověk v těch postavách musí reflektovat své zkušenosti, najít se v tom. Jinak to nevypadá přesvědčivě.

Adéla Červenková

PROMARNĚNÁ PŘÍLEŽITOST

Divadelní soubor AMADIS zavítal na Divadelní piknik z Brna a přivezl s sebou inscenaci komorní tragikomedie *Dva* z dílny britského dramatika, scenáristy a režiséra Jima Cartwrighta. Hra měla světovou premiéru v roce 1989 a zatímco česká profesionální divadla ponechává poněkud chladnými, na jevištích divadel amatérských v našem prostředí vcelku zdomácněla. Naposledy ji uvedli Zmatkaři Dobronín (Jiráskův Hronov 2016). Že ji do svého repertoáru zařadil AMADIS, je naprosto přirozené a pochopitelné, protože se tento soubor dlouhodobě specializuje na podobný typ textů z oblasti tzv. hereckého divadla, tedy divadla založeného na osobitých, precizních hereckých výkonech více než na originálních režijních koncepcích.

Hra *Dva* je mimořádnou hereckou příležitostí pro dva herce – muže a ženu. Odehrává se v průběhu jednoho večera v zapadlé hospodě v severní Anglii, v jakémsi shromaždišti ztracených duší. V Cartwrightově verzi textu vystupuje celkem čtrnáct postav včetně ústřední dvojice majitelů hospody. Všechny jsou přitom hrány dvěma herci. Hostinský a hostinská obsluhují své hosty, občas ze scény na chvíli odběhnou, aby na sebe jejich představitel postupně vzali podobu celé řady jiných dramatických postav rozličného věku a typu. Tento princip je pochopitelně zachován i v inscenaci souboru AMADIS. Zachována je ve zkrácené verzi rovněž výstavba původního textu. Nicméně pokud jde o jeho jazykovou úroveň, o dialogy a o dílčí posuny ve významu sdělení, těžko by Jim Cartwright svůj text vůbec poznal, natož aby s jeho zněním souhlasil. Soubor v programu přehlídky neuvádí autora textové úpravy, nicméně úprava je to značná a z mého pohledu sporná.

Zmíněné vedlejší postavy přinášejí do hospody své vlastní mikro příběhy, které – každý po svém – tvoří určité zrcadlo ústřednímu příběhu hostinského páru. Každý je o vztahu muže a ženy a o nejrůznějších podobách lásky mezi nimi. Vyznění příběhů je komické, nicméně jejich podtext, vyjadřující realitu konkrétních vztahů mezi postavami, má vždy svůj tragický rozměr. Všemi těmito osudy obyčejných lidí se jako červená nit vine příběh hostinského páru, který krok za krokem probublává na povrch a graduje v emocionálním vypětí závěrečné dramatické scény. Za úsměvnou slupkou přátelských hostinských je skryta hluboká bolest ze smrti jejich sedmiletého syna před několika roky při autonehodě (manžel neplánovaně pil a proto nemohl řídit, řídila manželka). Ke slovu se dostane potlačovaná nenávist a mnoho jiných nevyřčených citů a křivd.

Brněnská inscenace Cartwrightovu hru banalizuje, a to do krajnosti. Mikro příběhy epizodních postav jsou koncipovány jako kabaretní výstupy nebo spíše jako hodně podbíživé scénky v silvestrovské revue. Příběh dominantní ženy a submisivního muže je pojednán tak, že muž není vnitřně plachý, nýbrž malý vzrůstem. Pozornost diváků je pak soustředěna nikoli na jeho vztah se ženou, ale na gagy zcela jiného řádu – že nedosáhne na barový pult nebo že na něj vyšší štamgasti záměrně lijí pivo (což v původním znění textu věru není). Podobně nepatřičné významové posuny jsou téměř v každém z dílčích příběhů. A pokud nejsou v režijním výkladu, nacházejí se spolehlivě v hereckém zpracování. Například scéna žárlivého muže, bezdůvodně tyranizujícího svou manželku, vyznívá doslova směšně, protože žárlivost je herecky realizována výhradně vnějšími prostředky a postava je spíše parodií na žárlivce nežli domácím násilníkem. Režiséru Tomáši Hradilovi jakoby vůbec nezáleželo na vnitřním smyslu hry, situací a vztahů. Herci jsou vedeni po povrchu a důraz je kladen na vnější zábavnost. Mezi vrcholné příklady dramaturgických přešlapů a režijních seků patří naprosto neústrojně zařazení kompletně přetextovaného duetu Hany Zagorové a Petra Rezka Duhová víla o asi třech dlouhých slokách, který je pivní, opileckou variací na onen kultovní song české populární hudby. Dále pak slovní žerty typu „ten známý herec Týdra – myslíš Vydra – není to tak velký herec, abych mu vykal“. No, nezlobte se na mě, ale to už skutečně nejsme v textovém vesmíru Cartwrightově, ale v nedalekých Hořticích při natáčení nekonečné

Mám rozporuplné pocity. Dvě představení, která jsem viděla včera, se mi líbila podstatně víc.

Hana, Louny

Nevím. Mám trochu problém, protože to srovnávám s jinou inscenací této hry, kterou jsem viděla asi přede dvěma lety. Musím to ještě ustrébat. Ale moc mě to nezasáhlo.

Iva, Rájec

Čekala jsem komedii, ale nakonec to bylo smutné. Byly tam chvílky k smíchu.

Anna, Říčany

Moc se mi to nelíbilo. Neužila jsem si to.

Dagmar, Louny

filmové série *Slunce, seno... nebo spíše Kameňák*. Text hry je systém a obvykle má své zákonitosti a svou jazykovou poetiku a myšlenkovou úroveň. O žánrové rovině nemluvě. Zasahovat do něj v takové míře a natolik nekompetentním způsobem, to nemůže přinést nic dobrého.

Uvedl jsem, že jde o herecké divadlo. Proto se nelze vyhnout konstatování, že výkon Radky Scharodové je průměrný (kultivovaný projev bez výraznějšího hereckého výkladu ústřední postavy, vysoká míra výrazové přibližnosti, obecnosti) a výkon Josefa Širhala vyložené podprůměrný (v ústřední postavě zcela postrádá průběžné jednání, napětí a aktivní postoj k situaci, sdělení je neseno textem a nikoli dramatickým jednáním; ve vedlejších figurách je jeho projev málo proměnlivý a příliš vnějškový). Závěrečná dramatická scéna s plyšovým medvídkem nepůsobí dramaticky, ale sentimentálně, ba co víc, místy vzbuzuje i smích svou náhlou nepatřičností. To proto, že pro ni není v předchozích scénách vybudováno dostatečné (nebo vůbec nějaké) zázemí.

Je to velká škoda. Promarněná příležitost.

Luděk Horkeý

Třetí věk Louny / režie: Renata Vordová

Renata Vordová, Třetí věk Louny: Analéma

JDE O CHUŤ DO ŽIVOTA

Rozhovor s režisérkou souboru Třetí věk Louny Renatou Vordovou

Pokusily jste se samy v souboru zakreslit analému? Jaké inspirační zdroje jste měla?

Jedna babička, Hanka, tam říká, že po ní zůstanou analematické hodiny. Se svým manželem ty hodiny vytvořila a udělala nám přesný výklad, jak to funguje. Byla totiž geodetkou. A já to vzala metaforicky, že je to ta osmička, nekonečno. V důchodu, ve stáří to tak je také. Holky mají přesné, jasné rituály, dělají stejné věci ve stejný čas. Ten rituál mi udržuje to, že jsem naživu, že funguji. Je to jako v dětství, zase se to vrací. A odtud i Möbiova páska – jdu pořád rovně a přijdu na stejné místo, ale z druhé strany. Poslední inspirací nám byla pohádková knížka O líné babičce. Ta si posunovala svou židli k moři blíž a blíž a vzpomínala na svůj život, až došla k tomu moři co nejbližší. A ono jí omývalo kotník a říkalo: „Tak už pojď.“ A ona: „Už jdu, moře, už jdu.“ Se vším smířená odchází někam na druhou stranu.

Analéma je vaší pátou inscenací v podstatě ve stejném složení. Jak se vaše inscenační tvorba vyvíjí?

Jak se víc známe, jsme stále víc a víc ochotné pustit věci na veřejnost. Naše první inscenace byla také autorská, ale

byla mnohem víc z nadhledu. A jdeme čím dál tím víc do hloubky. Protože toto bych si na začátku s lidmi, které neznám, netroufla. Ještě se nám také s touto inscenací stalo, že při představení nám umřela jedna členka. Praskla jí aorta, pak tedy byla ještě v komatu a teď již je mrtvá. To bylo opravdu drsné, měly jsme poté skoro rok pauzu, než jsme si troufily do toho znovu skočit. Tedy v roce 2016 jsme měly premiéru, ale v březnu 2017 se to stalo. Inscenaci jsme obnovily až na začátku března tohoto roku. Ale je to vlastně hezké, že umřela na jevišti.

Pracujete s naprosto specifickou skupinou. Co vás na té práci baví?

V Lounech má knihovna pod sebou studium třetího věku, je tam asi 350 studentů, všichni 65 a výš. A jedním z předmětů je divadlo. Začaly jsme pracovat „dramatácky“, protože kromě Evy ještě žádná nic takového nedělala, nebyla nikde na festivalu. A chytlo je to. Mě na tom baví, že to je taková socializační věc. Protože krom toho, že se zabývám divadlem, jsem také terapeut. A to je tam to riskantní. Ale doufám, že si dost hlídám, co může ven a co ne. Každé slovo s nimi konzultuji, jestli to jsou schopné říct ven, nebo ne. Každou repliku mám

vymakanou slovo od slova, jestli takto, nebo jinak.

Jakou mají vaše ženy pracovní morálku?

Jsem z Plzně, ony z Loun a okolí. Takže je to spíš o tom, že pracujeme, jak já jsem schopna tam zajet. Společně se vidíme jednou za měsíc na celý den. Jinak dostávají své úkoly, ony mi to posílají, naučily se to posílat mailem v příloze. Už mi to neposílají v těle mailu. A já z toho pak postupně vybírám, stavím scénář, konzultuji to s nimi. Jakmile máme s čím pracovat, máme tři až čtyřdenní soustředění u té jedné, která má dům s bazénem. Hodně z nich to má i jako jedinou náplň. Tvrdí, že je to vytáhlo z hrobu. Nejde o to, že by byly nemocné. Ale jde spíš o chuť do života. Skoro všechny jsou vdovy. Některé říkaly, že byly ve stavu vypnutí. Seděly, civěly. A nyní začaly jezdit po festivalech s mladými lidmi. Jinak jsem na zkouškách nastolila přísná pravidla: O tom, co se událo, o nemocech se budete bavit první hodinu. Budeme jíst štrúdl, co se přinesl, budeme pít kávu, já si pak zajdu na cigáro a pak začneme pracovat.

Jonáš Konývka

KDYŽ MÁ SRNA PO ČTYŘICETI HONECH ENERGIE NA ROZDÁVÁNÍ

Obvykle se na tomto místě řeší dramatická situace, výstavba, práce s textem atd. atd. Teatrogové se nemusí bát, něco k tomu najdou i v následujících řádcích, ale důležité, snad i zajímavé, bylo na představení Analéma souboru Třetí věk Louny něco jiného.

Sejm protagonistek nám umožnilo zažít jejich život, projít si jejich osudy, poznat jejich přání a tužby. Divadlo dneška se často soustředí na vytříbenou formu, na koncepci, ale zapomíná na sdělení. Ne tak režisérka Renata Vordová a její kolegyňe. Ocitli jsme se na půdě divadla výpovědi, dokudivadla. A to je obrovská deviza představení. Sedm jedinečných příběhů sedmi jedinečných žen. Možná obyčejných, ale ne banálních. Inscenace vypráví příběhy tak, že mě od začátku až do konce zajímají.

A inscenace navíc přidává bonus. Přidává to, proč sedm konkrétních osudů nezůstává jen v intimním uzavřeném a individuálním pokojíčku. Sedm příběhů totiž zároveň ukazuje osud střední a východní Evropy. Peripetie válečné i poválečné. A ukazuje je lépe než učebnice dějepisu plné summitů, dohod a vrcholných politických rozhodnutí. Dějiny Evropy ukázané na jedinci a již zmíněné jedinečnosti. Informace, že někdy třikrát prošla fronta nebo že maminka prošla Osvětím nám o válce řekne více, než vědecká studie o příčinách a průběhu světového konfliktu.

Soubor naprosto bravurně zvládá kombinovat patos s humorem, úžasné vtipy, jak řekla jedna z diskutujících na semináři „jsou jak kapesník, který osuší slzy“. Nesledujeme přemoudřelé znalkyně života, ani díblíky a ztřeštěné babči. Sledujeme opravdový osud ženy.

Představení provází obrovská dávka energie, bez které se nejen divadlo nedá dělat. Energie tryská zevnitř protagonistek, nikoli z nějakých vnějších jevištních akcí. Soubor jí má tolik, že by z ní žily tak tři divadelní soubory teenagerů, a ještě by zbylo na dodávky energie pro středně velké město. A zatímco teď možná trošku přeháním, tak herečky z Loun nepřehánějí ani trochu, nezveličují své životy ani svá očekávání. Jsou opravdové. Díky velmi poučené a šikovně režisérce není představením jen monotónním vyprávěním, ale divadelním tvarem, který má strukturu a ví, co a jak chce říci. Divadelnosti pomohlo i čisté využití zvolených

Regulace intimity pro pokročilé se mi líbila hodně, líbilo se mi, jak to ty babči utáhly. Bylo to hodně laskavé. A vzkaz pro diváky: Kdo se směje nahlas testu na Alzheimerovu chorobu, do roka a do dne...

Robert, Plzeň

Úplně mě rozsekaly. Byly úžasné. Rozplakaly mě.

Jarka, Praha

Mám úplný chaos hlavě. Nevím, jak to říct. Bylo to méně divadla a víc zamýšlení. Ale bylo to příjemné zamýšlení.

Jirka, Brno

Mě to ohromně dojalo.

Jarka, Malenice

Hrozně mě to zasáhlo. Prostě skvělé. Znáám je, mám je hrozně ráda a nezklamaly.

Helena, Kralupy

prostředků a třeba práce s rekvizitou byla smysluplná, nikoli jen ilustrativní a na efekt.

Půlhodinku s dámami z Loun by si měl dopřát každý, ať už ho oslovuje divadlo a jeho styly a žánry, historie, lidské osudy nebo vše dohromady. Opravdovost, s jakou se soubor pustil do proniknutí do koloběhu života, je obdivuhodná.

A teď mě omluvte, jdu od své maminky zjistit, proč se jmenuju Martin.

Martin Rumler

TO JE TEDA SITUACE

Seminář Dramatická situace - lektor Milan Schejbal

Jaké jsou vztahy mezi postavami na jevišti? Jak přečíst text a poznat situaci? Jak ji vystavět a jaký má význam? Na tyto a další otázky odpovídá seminář Dramatická situace, který vede režisér Milan Schejbal.

Devět frekventantů se schází v budově Rodinné školy a na samém začátku se věnují představením, které minulý den viděli. „Není to tak pokaždé, ale tentokrát si o to sami řekli,“ vysvětluje umělecký šéf příbramského divadla Schejbal.

Ten má s takovým seminářem bohaté zkušenosti, podobný vedl na Jiráskově Hronově a situacím se samozřejmě věnuje i v dlouhodobém Kurzu praktické režie. „Je to podobné, nejprve si řekneme, co je to vlastně situace. Zkusíme, jak fungují herci na jevišti v různých vztazích, jaký vliv má na situaci pohyb na jevišti a rozmístění herců – postav.“ Součástí cvičení jsou také živé sochy: nehybné kompozice, kterými frekventanti mají vyjádřit význam či vztah mezi protagonisty takového obrazu.

Hlavní je však dramatický text a o něj se většinu semináře účastníci opírají. Tentokrát je to Dlouhý štědrý večer Thortona Wildera. Text si vlastně vybrali sami účastníci. Milan Schejbal měl připraveny i další a volbu nechal na svých žácích. „Ten text je nabitý situacemi. Každý krátký dialog je mikrosituací,“ vysvětluje jeden z frekventantů Jiří. „Povídali jsme si také o rozestavení postav na scéně a přišlo nám zajímavé, jak si s ním poradit ve hře, která se odehrává u dlouhého

stolu,“ doplňuje seminaristka Verča.

A jak se brzy ukazuje, jistá úskalí to má. Obzvlášť, když dojde na to, po které ruce muže má sedět žena, po které ruce muže žena vůbec jde. A problém jako Brno je na světě. Padají různá vysvětlení, ale ne konečné slovo. Takže dovolte vsuvku: autor vyzývá kohokoli, kdo má pro to vysvětlení, zná úzus a umí popsat, jak k němu došlo, ať autorovi těchto řádků přinese odpověď. Ta nejlepší a nejpropracovanější a vyzdrojovaná bude znamenat pozvání na panáka kořalky.

Ale zpět k seminářům. Jeho ambicí je zkoumání dramatické situace jako základního stavebního kámen (nejen) činoherního interpretačního divadla.

„Budeme se věnovat situaci a jejímu rozehrávání (ať dramatického nebo komediálního žánru) z hlediska režijní výstavby, interpretace a žánrově-stylového řešení (a to i v oblasti výběru hereckých prostředků). Budeme se také zabývat postavením herce – postavy v dané situaci a podílem herecké kreativity na celkovém vyznění dané situace. To vše na konkrétní textové předloze. Seminář je vhodný pro režiséry, ale i pro herce, kteří se věnují nebo chtějí věnovat zejména činohernímu

interpretačnímu divadlu,“ píše se v anotaci.

Ale jakou ambici, touhu a motivaci mají někteří z devíti účastníků semináře? „Je to užitečné z hlediska praktické režie. V podstatě nás tam učí, jak dobře vystavět něco, co funguje. Aby mezi postavami bylo napětí a nepostrádalo to smysl. Je fajn, že nám tyhle základy režie Milan předává,“ osvětluje Verča.

„Baví mě, že to, co nějak podvědomě tušíme, se učíme převést na jeviště tak, aby to na diváka působilo,“ přidává se další z frekventantů Pája.

„Oceňuju, že když navrhneme, jak by to mohlo fungovat, tak s námi Milan zkusí všechny možnosti, abychom prakticky viděli, jak vlastně doopravdy fungují. Doma si můžu říkat, udělám to takhle, ale dokud se to na jevišti prakticky nevyzkouší, nemám jistotu“ vyzdvihuje Jiří praktičnost podobného semináře.

„Ano, sledujeme ten rozdíl mezi představami a skutečným účinkem na jevišti,“ připomíná Verča.

Velký znalec divadla a překladatel Shakespeara profesor Milan Lukeš říkal, že „nikoli děj nebo postavy, ale dramatická situace je pro drama podmínkou nezbytnou a postačující.“ Podle toho, jak se s poznámkami, nápady, zaujetím zapojovali do výstavby situace čtyři ženy a pět mužů kolem Milana Schejbal, troufnu si tvrdit, že tahle mantra se jim pod divadelnickou kůži vrývá hlouběji a hlouběji.

Martin Rumler

JSME TYP GENIÁLNÍHO ROBOTA

Seminář Jevištní řeč - lektorka Eva Spoustová

Zahráli si na hřeben, objevili, kdo je humr, břichem se jim projeli Klaus se Zemanem, četli Komenského Labyrint... Tohle všechno, a mnoho dalších zajímavostí a podivností, zažívají ti, kdo navštěvují seminář Evy Spoustové. Hlasová dílna je prý pro každého, kdo je ochotný (a dost odvážný) udělat něco pro svůj osobní rozvoj.

V semináři se tahle parta lidí snaží zjistit, zda lze měnit pohybové a mluvní návyky a stereotypy, zkouší různé možnosti zapojování těla, myslí a emocí, a zjišťuje, jak být slyšet – a to nejen na jevišti.

Scházejí se v prostoru, kde se mimo piknikový týden vyučuje zumba, v tzv. Atlantiku. A když potřebují vyměnit cvičební pomůcky za stůl se židlemi, přesunou se na zahrádku místní kavárny, kde se poznáváním tajů řetězce tělo – hlas – pohyb – myšlenka – text – artikulace – řeč – zvuk – ad. baví nejen oni sami, ale i ostatní návštěvníci podniku.

Při příchodu zástupců redakce do Atlantiku zní hurónský smích, který následně vystřídá smích uštěpačný a, jakožto vrcholné přivítání, dokonce i potlačovaný. Po čtyřech dnech v semináři (a na Pikniku) už to nikomu nepřijde divné. Divné... Během chvíle se tenhle až děsivě se smějící dav přesune k dětským židličkám, strčí si pomyslnou Mozartovu kouli do pusy a začne si pomalu utírat zuby vlastním jazykem, jeden po druhém. A stále to nikomu nepřijde divné. Ještě divnější... Pak se točí kolem dokola a líbují si, jak se jim točí dobře a v tu ránu, zase v jiném uskupení, stojí v prazvláštních pozicích a vizualizují si

provázek vedoucí od spodního břicha do beder, kudy jim projíždí motorka s našimi posledními dvěma prezidenty, stále se tváří zaujatě a vydávají u toho pohrdavé zvuky à la Pyšná princezna a... ještě pořád jim to nepřipadá divné! Neutuchající energie Evy Spoustové je nakažlivá, a tak se jede pořád dál, pro nezasvěcené od jednoho bizáru k dalšímu. Jak sama Eva říká, „jde o to, aby si každý odnesl, co ho zajímá, a aby nikdo neměl pocit, že ten čas byl zmarněný, a tak se snažím přizpůsobit se jejich tématům k řešení“.

Vzhledem k tomu, že účastníků semináře je devět, skoro každý z jiného divadelního souboru, z různých civilních povolání a z odlišných generací, témat k řešení je víc než dost. Přesto vypadají všichni spokojeně. Nejvíce oceňují, že je seminář veden zážitkovou formou, propojení teorie s praxí a že si na vlastní kůži můžou vyzkoušet, jak vše se vším souvisí. A právě způsob propojení v těle fascinuje i Evu: „Jsme vlastně typ geniálního biorobota. Jako když se seřizuje jemný mechanismus, kterého se dotýkáme jen z koncových bodů. Změní se jedna část systému, jeden segment, a v tu chvíli se přenastavuje fungování celého systému našeho těla!“

Během dopoledne dojde na hledání humrů na stříbrných podnosech v textech o stavebních odbornících (těžko se vysvětluje...) i na unisono přednes Komenského Labyrintu. Uprostřed Volyně, uprostřed festivalu i uprostřed kavárnové zahrádky plné lidí vypadají všichni spokojeně. A nikomu to nepřipadá divné.

Adéla Červenková

Co na seminář říkají frekventanti

- Pro mě je důležité, že nám Eva říká, jaké pocity by v nás mělo vyvolávat, když správně mluvíme. A pro mě je to lepší, než když mi někdo řekne nějakou techniku a že to musím udělat tak a tak. Kdežto Eva mi řekne, co si představit a díky tomu se mi to dělá snáz.

- Baví mě, že to Eva propojuje mimo jiné i s vychodními směry, což se mnou rezonuje.

- Ne každý je sžitý sám se sebou, ale Evě se daří prakticky ukázat, jakou emoci to má vyvolat a pak se to všechno propojí a

funguje to.

- Jsem u Evy v semináři potřetí. Proč se vracím? Zčásti proto, že ona je strašně nadšený člověk a umí to, myslím, přenést na ostatní. Víím, že se určitě nebudu nudit.

- Zapadá to do sebe jako puzzle!

ROZHOVOR

...dokončení ze strany 1

snazší život ti, kteří se učili v amatérském divadle. Honza Holec, Saša Bolfová, Jaromír Hruška, Adam Steinbauer. Ta zkušenost je k nezaplacení.

Na podzim minulého roku skončil znovu po pěti letech Kurz praktické režie (KPR). Plánuje se další běh?

Se Simonou Bezouškovou jsme se domluvili, že další KPR, bude pro mě poslední běh, protože už to dělám třicet let. Původně měl začít až příští rok, ale Simona mi volala, že má tolik přihlášek, že by kurz ráda otevřela už letos na podzim. Káťa Fixová už svou dramaturgickou část dělat nechce. Převezme ji Luděk Horký. Káťa mu v tomto běhu samozřejmě ještě pomůže. A já jsem poprosil Simonu, aby během mého posledního KPR, pokud jej chce zachovávat dál, našla někoho, kdo to bude dělat. Mám samozřejmě nějaká jména, která bych chtěl nabídnout. Rád kurz danému člověku předám, řeknu mu, jak jsme jej vedli, dám mu osnovy. Tedy nyní je to můj poslední běh. Vždyť už KPR prošlo asi 120 lidí. To je šílené.

Jonáš Konývka

REKORD

Sedm triček jako ve Volyni

Byli jsme svědky nevidané události. Poprvé v historii Pikniku Volyně věnoval Pan Tichý žluté, neprodejné, přehlídkové tričko všem hercům jednoho představení a nešlo o divadlo jednoho herce. Ani dvou herců. A ani tří, čtyř, pěti či šesti. Sedm triček získaly protagonistky inscenace Analéma souboru Třetí věk Louny. Zda to znamená, že Pan Tichý zcela vybil skladové zásoby triček zjistíme dnes na rozborovém semináři.

FAGI

PROGRAM

Středa 4. července 2018

Na Nové, 10.30 – 11.50,

Divadelní studio „V“ Brno / režie: Adam Doležal

Jordi Galcerán: Grönholmova metoda

Kino, 14.00 – 15.15 (doprovodný program)

Beseda s hercem Romanem Štabrňákem
Moderuje Milan Schejbal

Na Nové, 16.00 – 17.50

DK Jirásek Česká Lípa / režie: František Zborník

František Zborník: Legenda o lesích a lidech

Na Nové, 20.00 – 22.05

DS KLAS Klášterec nad Ohří / režie: Miroslav Nyklíček

Alan Ayckbourn: Spojovací dveře

Na Nové, 22.30 – 00.30

Diskuse (Grönholmova metoda, Legenda o lesích a lidech, Spojovací dveře)

Čtvrtek 4. července 2018

Stan, 10.00 (doprovodný program)

Divadlo Toy Machine / režie: Tomáš Běhal
Tomáš Běhal a Tomáš Podrazil: Tři malá prasátka
(pro děti)

Stan, 11.00 (doprovodný program)

Výtvarná a kreativní dílna Divadla Toy Machine
(pro děti)

Kino, 14.00 – 15.15 (doprovodný program)

Divadlo Spektákl / režie: Štěpán Pácl
Josef Topol: Hodina lásky

Na Nové, 15.30 – 17.00 (doprovodný program)

BURKE CUP – soutěž nejen divadelních týmů
o pobyt na DPV 2019

Na Nové, 17.15 – 19.30

Divadlo v Lidovém domě Vsetín / režie: Divadlo v Lidovém domě Vsetín
Dale Wasserman: Přelet nad kukaččím hnízdem

Na Nové, 21.00 – 22.30

Ty-já-tr/HROBESO Praha / režie: Radek Šedivý
Michal Walczak: Amazonie

Na Nové, 23.00 – 00.20

Diskuse (Přelet nad kukaččím hnízdem, Amazonie)

Zpravodaj XXVII. celostátní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Piknik Volyně 2018.
Redakce: Adéla Červenková, Martin Rumler, Jonáš Konývka, David Slížek. Vydává Volyňská kultura. Náklad 100 výtisků.

MINISTERSTVO
KULTURY

Jihočeský kraj

